

Kochani! Tym razem na wypełnienie Karty Pracy macie 2 tygodnie, z uwagi na Wiosenną Przerwę Świąteczną (09.04.-14.04.). Pozdrawiam Was serdecznie i życzę cudownych świąt – pełnych zdrowia i pogody ducha !!! Szafar : *

Temat (06.04.-19.04.) : Folklor naszych sąsiadów – Rosja i Ukraina (str.114-117)

1.Co śpiewają ukraińskie zespoły wokalne i soliści?

.....

2.Czym są dumy?

.....

3.Jak nazywa się najpopularniejszy instrument ludowy Ukrainy i co przypomina?

.....

4.Wymień inne ukraińskie instrumenty ludowe :

.....

5.Jak nazywa się typowy, narodowy taniec ukraiński i w jakim jest metrum?

.....

6.Czym charakteryzują się tradycyjne rosyjskie melodie?

.....

7.Co należy do najpopularniejszych rosyjskich utworów ludowych?

.....

8.Czym są czastuszki?

.....

9.Wymień dwa najpopularniejsze tańce rosyjskie:

.....

Obejrzyj i wysłuchaj Dumki Ukraińskiej:

<https://www.youtube.com/watch?v=PG28NYDhf30>

Wysłuchaj (i obejrzyj z zapartym tchem :)) rosyjskiej pieśni ludowej „Kalinka:

<https://www.youtube.com/watch?v=BRlc7SGl6K0>

Naucz się i zaśpiewaj 2 zwrotki piosenki „Katusza”

„Katusza” (transkrypcja fonetyczna)

1. Razcwietali jabłani i gruszy,
papłyli tumany nad riekój,
/ wychadła na bierieg Katusza,
na wysokij bierieg na krutoj/ bis

2. Wychadła, piesniu zawadła
pra stiepnowa sizawa arła.
/Pra tawo katorawa liubiła,
pra tawo, czy pisma bieriegła/ bis

Polski tekst opatrzony jest tytułem *Kasieńka*. Pieśń w Polsce znana także pod tytułami **Rozkwitały jabłonie i grusze**^{[1][2]} albo **Rozkwitały grusze i jabłonie**^[3].

Tekst piosenki

Tekst rosyjski	Transkrypcja	Tłumaczenie ^{[4][5][6][7][8]}	Tłumaczenie (inna wersja) ^{[4][9]}
1 Расцветали яблони и груши, Поплыли туманы над рекой; Выходила на берег Катюша, На высокий берег на крутой.	Rascwietali jabłoni i gruszy, Poplyli tumany nad riekój; Wychodiła na bierieg Katusza, Na wysokij bierieg na krutoj.	Rozkwitały grusze i jabłonie, popłynęła ponad rzeką mgła, /ku brzegowi szła Kasieńka błoniem, ku brzegowi wysokiemu szła./ 2x	Rozkwitały grusze i jabłonie, popłynęła ponad rzeką mgła, /ku brzegowi szła Kasieńka błoniem, ku brzegowi wysokiemu szła./ 2x
2 Выходила, песню заходила Про степного, сизого орла, Про того, которого любила, Про того, чьи письма берегла.	Wychodiła, piesniu zawodiła Pro stiepnogo, sizogo orła, Pro tego, kotorogo lubiła, Pro tego, czji piśma bieriegła.	Ku brzegowi idąc, pieśń śpiewała, o stepowym orle sponad skał, /o tym, kogo bardzo miłowała, czyje listy chowa niby skarb./ 2x	Ku brzegowi idąc pieśń śpiewała, o stepowym orle sponad skał, /o tym, kogo bardzo miłowała,

3

Ой, ты песня,
песенка девичья,
Ты лети за
ясным солнцем
вслед,
И бойцу на
дальнем
пограничье
От Катюши
передай привет.

Oj, ty piesnia,
piesienka
diewiczja,
Ty leti za jasnym
solncem wsled,
I bojcu na dalniem
pograniczje
Ot Katuszy
pieriedaj priwiewt.

4

Пусть он
вспомнит
девушку
простую,
Пусть услышит,
как она поёт,
Пусть он землю
бережёт родную,
А любовь
Катюша
сбережёт.

Pust' on
wspomnit
diewuszku
prostuju,
Pust' uslyszyt,
kak ona pojot,
Pust' on ziemlu
bieriezot rodnuju
A lubow' Katusza
sbieriezot.

Niech tam wspomni
miłą swą
dziejczynę,
jak mu śpiewa do
utraty tchu,
/gdy on strzeże
ziemi swej
rodzinnej,
Kasia – serce
wiernie strzeże mu./
2x

Niech wspomni
prosta tę
dziejczynę,
niech usłyszy, jak
śpiewa bez tchu,
/niech strzeże
ziemi swej
rodzinnej, ●●●

А

Расцветали
яблони и груши, ●●●

Rozkwitaly grusze i
jablonie, ●●●

czyje listy chowa
niczym skarb./ 2x

Oj, ty pieśni,
piosnko ty
dziejczęca,
w ślad za słonkiem
jaśniejącym śpiesz,
/Żołnierzowi z
pogranicza
dźwięcznie
od Kasieńki
pozdrowienia
nieś./ 2x

Niech wspomni
prosta tę
dziejczynę,
niech usłyszy, jak
śpiewa bez tchu,
/niech strzeże
ziemi swej
rodzinnej, ●●●

Ukraina

Ukraińskie zespoły wokalne i soliści śpiewają **dumy**. Nazywa się tak tęskne, nastrojowe pieśni, wykonywane często przy akompaniamentie bandury, czyli ludowego instrumentu strunowego przypominającego lutnię. Dawniej ukraińscy wędrowni śpiewacy często przygrywali sobie do śpiewu na lirze korbowej. Zarówno bandurzyści, jak i lirnicy cieszyli się ogromnym szacunkiem lokalnej społeczności.

Zagrajmy!

Oszukałaś, okłamałaś

ukraińska melodia ludowa

Adagio

Ćwiczenie 1

Zagrajcie ukraińską melodię na fletach lub na dzwonkach.

Ćwiczenie 2

Ułóżcie akompaniament perkusyjny do melodii *Oszukałaś, okłamałaś*. Następnie podzielcie się na dwie grupy i wykonajcie utwór. Pierwszy zespół zagra melodię na fletach lub dzwonkach, natomiast drugi zrealizuje akompaniament na instrumentach perkusyjnych.

A to ciekawe!

Jedna z najbardziej znanych ukraińskich piosenek ludowych nosi tytuł *Pidmanuła, pidwiela*, czyli *Oszukałaś, okłamałaś*. Jest to żartobliwa skarga młodzieńca skierowana do dziewczyny, która codziennie mu coś obiecuje, lecz nigdy nie dotrzymuje słowa.

W muzyce ludowej Ukrainy wykorzystuje się także różnego rodzaju instrumenty dęte. Należą do nich sopilka, ludowa odmiana fletu, oraz dwojnica – instrument składający się z dwóch połączonych ze sobą piszczałek. Ukraińskie kapele grają także na bębnach i dudach. Typowym narodowym tańcem ukraińskim jest **kozak**, utrzymany w metrum $\frac{2}{4}$.

Bandura jest wyposażona w wiele strun, dzięki czemu można na niej wykonać bogaty akompaniament do pieśni.

Sopilka to flet, na którym można zagrać skomplikowane melodie.

Dwojnica umożliwia wykonywanie dwóch melodii jednocześnie, czyli grę w dwugłosie.

A to ciekawe!

Kołomyjka to ludowy taniec ukraiński utrzymany w metrum $\frac{2}{4}$ lub $\frac{4}{4}$. Charakteryzuje się żywym, zwiększającym się tempem. Tancerze muszą mieć dobrą kondycję, by precyzyjnie wykonać następujące po sobie coraz szybciej kroki i figury.

Na złotą nutę

Podajcie tytuł znanej polskiej piosenki, której melodia przypomina melodię utworu *Oszukanaś, okłamałaś*.

Posłuchajmy...
° Ludowa muzyka ukraińska: pieśń wielogłosowa

Rosja

Tradycyjne rosyjskie melodie charakteryzują się śpiewnością oraz lirycznym, tęsknym lub pogodnym nastrojem. Rosjanie wykonują je w wiołgłosie albo solo – zarówno z akompaniamentem, jak i bez towarzyszenia instrumentów.

Posłuchajmy...

• Ludowa muzyka rosyjska: piosenka *Katinka* w wersji wokalne lub instrumentalnej

? Unieście prawe dłonie i kręćcie nimi przed sobą w rytm piosenki. Jakie jest tempo utworu?

Rosjanie tańczą i śpiewają przy akompaniamentcie bajana – guzikowego akordeonu.

Rosyjscy tancerze występują w bogato zdobionych strojach.

A to ciekawe!

Pierwszy bajan powstał pod koniec XIX w. Nazwa tego instrumentu pochodzi od imienia legendarnego Bojana – wędrownego śpiewaka, bohatera wielu rosyjskich utworów literackich.

Do najpopularniejszych rosyjskich utworów ludowych należą **czastuszki**. Określa się tak krótkie, żartobliwe piosenki taneczne, które często są improwizowane przez wykonawców. Wśród rosyjskich tańców wyróżniają się energiczny trepak, utrzymany w metrum $\frac{2}{4}$, oraz kozak z charakterystycznymi popisami tancerzy. Długą tradycję mają w Rosji także tańce kołowe i korowodowe.

Typowym rosyjskim instrumentem ludowym jest balalajka. Ma ona trzy struny i pudło rezonansowe o charakterystycznym trójkątnym kształcie.